

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.,
a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În București

primește abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

PRESA MAGHIARĂ

despre

ALEGEREA DELA BLAJ.

Guvernamentalul „Kolozsvár” dela 17 c. scrie într'un articol de fond următoarele:

Alegerea săvârșită ne înfățișează învățături interesante. Aceste învățături culminează în aceea, că ori-cât de mult inteligența română mireană a afirmat că nu înțește a înruri, cu toate acestea — se o spunem: presa română radicală a influențat atât de mult corpul electoral, încât acesta în primul rând s'a condus de considerațiuni politice.

Fără a voi să detragem câtuși de puțin din marile talente ale lui Victor Mihali și astfel din pretențiunea și capacitatea de a ocupa scaunul metropolitan, e întemeiată îngrijirea că la această alegere l-au ajutat nu însușirile alese, ci mai mult trecutul seu politic și mai ales atitudinea demonstrativă în contra culturii naționale (maghiare), atitudine care adevărat că l-au putut face iubit înaintea presei și a bărbatilor conducători radicali, dar care în aceeași măsură l-au făcut temut înaintea aceluia, care în capul afacerilor bisericesti doresc să văză un om ce se conduce de interese bisericesti, de pace și molcomire, ear' nu se caute a agrava neînțelegerile naționalităților.

Pe lângă Victor Mihali, între cei 3 candidați Ioan Moldovan și protopopul Russu cad sub măsură secundară; dintre ei Moldovan se recomandă foarte mult prin virtuțile economice și prin soliditatea riguroasă a vieții sale.

Însemnătatea politică a alegerii se caracterisă mai ales în direcțiune negativă: prin aceea adevărat, că n'au venit în candidație.

Între acestia cel dintău este Ioan Szabó, episcopul Gherlei, un prelat retras, s'ar pute zice suferind, ale căru intențiuni nobile și virtuți patriotice au atras lauda măgulitoare a Regelui și care a pășit cu o energie și severitate vrednică de laudă față cu agitațiunile politice preoțești din diecesa sa. Tocmai această atitudine politică corectă l-a făcut însă impopular în fața majorității alegătorilor stăpânită de veleități radicale. Această parte a alegerii este peste măsură de regretat, tot atât de regretabil este că Ioan Luran, acest bărbat bisericesc, savant și cu o vieță exemplară, nici în combinație nu a venit.

După-ce aduce o grămadă de laude domnului Luran, despre care afirmă că și-a câștigat merite mai ales pe teren literar (maghiar) și cu organizarea gimnasiunului din Beiuș, scrie:

Să vorbim sincer și fără ocolire: ne-am așteptat ca între cei trei candidați să vină fie Ioan Szabó fie Luran; aceasta trebuia să o facă alegătorii în interesul bine înțeles al lor.

După-ce foia guvernamentală spune că pe viitor nu se mai poate tolera ca agenții naționali și agitatorii să ese tocmai din rândurile preoților, ci că la locuri importante trebuie puși oameni care se închină ideii de stat maghiar, scrie:

Mai ales pe scaunul metropolitan al Blajului ar trebui pus un om credincios al ideii de stat... cu un cuvânt un bărbat care să împace neînțelegerile și nu să le mărească, care să servească pacea și nu să forțeze lupta.

Statul maghiar natural că voește pacea. Pacea internă o dorește și toate naționalitățile. Rău este numai aceea, că radicalii plătiți agită din interese de tarabă și se tem de pace pentru-că atunci își perd pânea. La locurile cele mai importante trebuie puși deci oamenii păcii și la alegerea aceasta virtuții carității trebuie a i-se da prioritatea chiar și față de cele mai strălucite maniere politice.

Cade acum în sarcina guvernului maghiar marea datorie ca să cântărească cu cea mai mare imparțialitate valoarea și capacitatea celor trei persoane aduse în

candidație și să propună Maiestății Sale numirea celui mai bun și celui mai potrivit. Trebuie să observăm însă următoarele: candidarea de trei este numai expresiunea liberă a părerii preoțimii interesate, părere pe care Maiestatea Sa Monarhul o ascultă ce e drept, nu este însă legat de ea. E bine, e înveselitor și fericit lucru dacă dorința publicului alegător correspunde și intereselor mai înalte ale statului, dar dacă aceasta eventual nu ar fi așa, se corige lucrurile tocmai Monarhul este chemat.

Organul kossuthist „Egyetértés” în nrul seu dela 18 Aprilie n. scrie:

Aceasta este o victorie desevrșită asupra politicii guvernului, mai ales din cauză că persoanele spre care în împrejurările actuale mai mult se ațintia privirile, ca înspre niște bărbai moderați și pacnici, și pe care astfel opinia publică a țerii i-a crezut demni de a ocupa scaunul metropolitan, nu au căpătat nici unul voturi suficiente și astfel între cei trei candidați au venit oameni dela care nu putem aștepta nimic. Mai multe voturi a primit episcopul Lugojului, Mihali, și astfel perspectiva pentru dñsul este mai ales frumoasă. Atitudinea lui Mihali este cunoscută. Toți știu, că s'a arătat om de încredere până-ce guvernul nu l-a pus în scaunul episcopesc. Ajuns aici nu a mai correspuns însă speranțelor puse într'nsul. S'ar pute zice, că dintre episcopii uniți, ba nici chiar dintre cei ortodoci, nici unul nu a fost spriginitor atât de mult pe față a veleităților valahe ca dñsul. Aceasta ne explică de ce fi erau asigurate voturile ultraștilor. Al doilea candidat este Ioan Moldovan. El a fost director al gimnasiunului din Blaj, când steagul maghiar a fost rupt de studenții blăjeni și tăvălit prin noroi. Ca să scape pe profesorii ce erau amestecați în afacere ca autori intelectuali ai scandalului, a luat totul asupra sa și a demisionat. Lucrul acesta i-s'a scotit din partea ultraștilor ca un merit mare. Pe scaunul metropolitan Moldovan ar fi mult mai primejdios decât Mihali, care la urma urmelor este destul de cuminte, ca atunci când vede că guvernul și opinia publică îl controlează, să nu se expună prea bărbător la ochi în interesul strădanilor ultraiste. Al treilea candidat este pentru noi un ilustru necunoscut. Se poate că numai de aceea figurează, ca să scoată din combinație pe Grama, care ultraștilor nu le este drag și care dacă întra în candidare, de sigur că guvernul îl numia față cu Mihali și Moldovan.

„Magyar Hirlap” dela 18 Aprilie sub titlul „Habent papam?” scrie:

Blăjenii cred deja că au metropolit. Noi credem că nu. Nu numai credem, dar și sperăm. Așa socotim, că i-s'a expedit ceva prea de vreme lui Vasile Lucaciu telegrama victorioasă, pentru-că una este candidarea și alta numirea.

Este surprinzător schimbarea repede ce se petrece înaintea ochilor nostri în cercurile conducătoare române. Mai demult numai între neuniți și acolo însă numai în urma activității nenorocite a lui Șaguna am observat curentele, care fără ocolire puteau fi numite antipatriotice. Azi și uniții sunt cuprinși de acest curent nefast. Vasile Lucaciu a lucrat cu succes, pentru-că istoriile curioase în timpul din urmă s'au întemplat tocmai pe teritoriul seu, în diecesa Gherlei (neortodoxă).

În primul rând este surprinzător, că Pavel, meritatul episcop al Orăzii se susține. Sântem cu considerație față de motivele ce aduce. Noli acerbam sumere. Afară de virsta sa, și venitul mai slab al scaunului metropolitan însă așa credem, că motivul principal și hotărțitor al retragerii lui a fost cunoștința sigură că pe el, care aparține moderaților, ultraștii nici așa nu l-ar fi votat.

Nu mai puțin interesant este căderea lui Ioan Szabó, episcopul Gherlei. A primit 20 voturi numai, cu toate că diecesa sa era reprezentată prin 86 votați. Însemnătatea faptului este că nici propriii lui preoți nu s'au de acord cu principiile lui, ci sânt aderenți ai lui Vasile Lucaciu. Ear' domnul episcop, zeu, nici-odată nu a făcut politică nici secret din sentimentele sale amicale pentru Unguri. A crescut la Roma, se simte bine la Roma și trăește aproape ca un călugăr capușean. Cu toate acestea nu place preoților sei, pen-

tru-că de sigur nu din cauze politice, ci bisericesti a îndrăsnit să iee poziție în contra lui Vasile Lucaciu.

Ba nu le trebuie preoților nici chiar Dr. Luran, canonicul dela Oradea-mare, cu toate-că el este un credincios foarte mare al bisericii sale. Este însă păcat că își arată principiile sale fanatiche în „Magyar Állam”, în limba maghiară. Păcatul acesta nu se poate ierta.

Le place însă și au dat 82 voturi lui Victor Mihali, episcopul Lugojului, unul din capii vizibili ai curentului daco-românist, care cu toate-că se trage dintr'o familie aristocratică maghiară și tatăl seu a fost în Maramurș comisar guvernial la 1848, și un frate al seu este și azi membru distins al dietei, demonstrează cu dispreț în contra a tot ce este maghiar, în primul rând în contra limbii sale materne (maghiară), le place însă și le trebuie canonicul Ioan Moldovan, incolor, sub care speră să lucreze după voie și Russu dela Sibiu, încarnațiunea tradițiunii politice a lui Șaguna.

Telegrama de salutare pentru victoria de ieri a putut fi deci cu drept cuvânt trimisă lui Lucaciu; majoritatea alegătorilor din Blaj și deținutul dela Seghedin operează pe aceeași basă a sentimentelor politice.

Bucuria este însă timpurie. Guvernul poate lua ori-ce hotărre, după puterea și înțelepciunea sa; una însă nu credem: să se retragă dinaintea acestei ciudate lupte.

Dintre cei trei candidați cu greu va fi ori-și-care metropolit.

„Budapesti Hirlap” dela 17 Aprilie n. înregistrând rezultatul alegerii și spunând că s'a trimis o telegramă dlui V. Lucaciu, scrie:

„Au avut motiv să trimită, pentru-că alegerea s'a terminat printr'o victorie strălucită a ultraștilor”.

Armata și Maghiarii. „Pesti Napló” comunică din Dobrițin că în zilele acestea cântăreala dela teatrul din Pesta Luiza Blaha avea să debuteze pe scena din Dobrițin într'o operetă oare-care. Colonelul Suvich a oprit însă, precum se pretinde „la mandat mai înalt”, musica militară dela cooperare. Fișpanul s'a adresat prin o depeșă telegrafică către baronul Waldstätten, comandantul corpului de armată din Timișoara cu rugămintea să anuleze opeleștiu colonelului. Comandantul de corp a trimis fișpanului un răspuns prin care fi arată că nu poate satisface rugămintei.

După informațiunile lui „Magyar Hirlap” la mandatul Maiestății Sale ministrul de război baronul Bauer ar fi oprit musicile militare de a cânta în teatrele ungurești. „Pester Lloyd”, înregistrează și el această știre, sub titlul „O opinie interesantă!”

Eșecul partidului liberal la Viena. „Pester Lloyd” primește din Viena cu data 17 Aprilie următoarea telegramă: „Alegerile comunale îndeplinite astăzi în primul colegiu, înseamnă un mare eșec al partidului liberal, după-ce antisemiții, care până aci aveau în acest colegiu numai un singur mandat, au dobândit șase, așa încât liberalii au pierdut cinci mandate”.

Pretexte rușinoase.

Am dat cetitorilor nostri hotărrea, prin care Sala cz-pașa al Aradului a oprit adunarea electorală română. Contra decisului pașei dñii advocați Aurel Suciu și Dr. Stefan C. Pop au înaintat un energic protest din care extragem următoarele:

Dreptul de întrunire e înscris în constituție; ordonanța ministerială din 1878 prin care se recerea garanția personală a 6—10 orașeni de frunte întru menținerea rînduului, demult este suprimată. Din cuprinsul hotărrii primarului se vede că acesta se călăuzea de ideile polițienești cele mai absolutiste; a călăuzit în picioare dreptul de întrunire, numai și numai ca să facă cu neputință ori-ce activitate politică a Românilor. Motivarea primarului este o întorcătoare rabulistică, abuz de competență, căci nici n'are dreptul să

oprească întrunirea. Arătând mai multe casuri concrete, recursul spune:

Cum nu? Apoi poporațiunea românească din comitatul Aradului n'are alt drept, decât să îndoaie acest oraș nobil și să-și cheltuească aici rodul muncii sale, ear' cât despre dreptul de a se întruni ca cetățeni liberi într'u a se chibzui asupra treburilor ei cele mai vitale, în condițiunile prescise de lege întru acest scop nu se acordă dreptul patriei. Ospitalitatea o refușă Aradul cetățenilor comitatensi, ear' de altă parte face primire călduroasă până și Negrilor din Schull”.

Românului nu-i e permis să se bucure în propria sa patrie de dreptul sancționat”.

Protestăm și împotriva formei hotărrii vătămătoare: căci cuprinsul ei așa e stilizat, ca și-cum ar depinde dela primar înveșnățarea sau refuzul adunării. Noi n'am cerut permisiunea primarului, noi i-am anunțat simplu ținerea întrunirii și primarul a pășit peste granițele competenței sale arogându-și dreptul a o interzice.

Prin urmare, pe basa celor înșirate mai sus, rugăm pe dl primar ca, având în vedere urgența afacerii, să înainteze prezentul nostru recurs de-adeptul către ministrul de interne, pe care îl rugăm cu respect:

„Să binevoască a invalida hotărrea primarului și a orîndui domnului primar să respecte dreptul de întrunire fără deosebire de naționalitate și să nu pună pedeci în mod legal adunării populare politice pe care noi am anunțat-o în mod cu totul legal”.

Evenimentele din București.

Lipsindu-ne încă amănuntele despre cele petrecute Luna trecută la București și schițate în raportul telegrafic oficial al depeșei noastre de ieri, publicăm în următoarele o dare de seamă despre situațiune, precum o găsim în „Românul”. Eată ce scrie numita foaie Lună dimineața, înainte de manifestațiunile sgomotoase pe dealul metro-poliei:

„Ori-ce s'ar zice, guvernul conservator se află într'o pozițiune critică. Legea maximumului a ridicat a adevărată furtună în toată țeara. În capitală ea și în provincie ea a pus în mișcare toate elementele sănătoase ale comerțului, industriei și ale consumatorilor. Întrunirile dela camera de comerț și cea de ieri dela „Dacia” ne arată că cestiunea e serioasă și că cei care se joacă cu dînsa ca cu o minge nu s'au gândit bine. Tot ce este mai important în comerț și industrie era adunat la camera de comerț în cursul săptămânii trecute. S'a discutat și, cu toată încercarea unor deputați și senatori ai capitalei de a susține taxele ce împune guvernul în legea maximumului, marea majoritate s'a pronunțat în contra lor și a numit o comisiune care să meargă la dl Lascar Catargiu spre a-i cere să retragă legea sau cel puțin să o amine până la toamnă ca să se discute mai serios, să văză, dacă nu se poate aduce oare-care schimbări în ea.

„Dacă erau numai comercianți și industriași la întrunirile dela camera de comerț, la întrunirea dela Dacia ieri era o adevărată ridicare a tuturor claselor sociale din capitală.

„Prin urmare toată suflarea românească este în picioare, toată se mișcă și se agită în contra legii maximumului, pentru-că ea atinge punga tuturor.

„Ni-se spune chiar că azi, cu ocaziunea deschiderii corpurilor leguitoare, mii de cetățeni vor fi pe dealul metropoliei pentru a protesta și a ruga pe deputați ca, dacă guvernul va refușă să retragă legea, să o respingă ei.

„Nu știm ce va face guvernul. Dacă se adeverește sgomotul că dl Carp a luat angajamentul Viena pentru votarea cu ori-ce preț a legii sau în cas contrar retragerea ministerului conservator, atunci lucrul e și mai serios. Guvernul nu va ceda cu nici un preț nici intervențiunii comercianților și industriașilor nici presiunii populare, căci un guvern nu se resemnă așa lesne să lase puterea fără luptă și până nu va fi învins de împrejurări.

„Cu toate acestea atitudinea cetățenilor din capitală și din toate orașele mari, între care chiar Galați dlui Catargiu, ne arată că ei sânt hotărți de a nu se da înapoi dinaintea nici unei forțe materiale. Ei sânt hotărți de a convinge pe guvern. Dacă nu vor fi ascultați însă, vor căuta să-l înfrângă”.

Din sorginte particulară, dela un călător sosit azi aici din București, aflăm că în adevăr turburare mare a cuprins populația capitalei României. La cameră s'au petrecut scene sgomotoase, îndreptate mai ales contra dlui Carp. În ședința de Lună a camerei dl Stoicescu a atacat violent proiectul legii maximumului.

Afară în curtea camerei erau mii de comercianți și industriași, care au fost scoși însă cu forța armată. Dl Carp mergând spre casă mulțimea l'a atacat și maltratat. I-s'au svrilit în cap ouă clocite. Se crede că turburările vor urma înainte.

Adunări de protestare.

(Raport special al „Tribunei”.)

Adunarea de protestare din Huedin.

Huedin, 4/16 Aprilie 1893.

Faimosul solgăbiru Kertész Samu a oprit ținerea adunării de protestare a alegătorilor români din cercurile administrative al B.-Huedinului și al Almașului-mare, convocată pe ziua de 23 Martie (4 Aprilie) a. c. la Huedin.

Nu știu ce a putut îndemna pe protopretorul a oprit ținerea adunării și pe alispăan-ul a o concede numai pe altă zi și nu pe cea convocată. Ori doară s'a temut că termenul prim al convocării căzând pe o zi de țirg se vor aduna prea mulți Români, și conștețându-o pe o altă zi a crezut doară că alegătorii români nu vor înțelege vocea conducătorilor lor și situațiunea mășteră ce-i amenință și nu se vor prezenta? Dacă așa ceva a crezut, amar s'a înșelat. Alegătorii români s'au prezentat pe noul termin, 1/13 Aprilie, cu o mai mare însuflețire și într'un număr mai tare impunător, cu toate-că această zi fiind ziua a doua de lucru după atâtea srbători ale patimilor și învierii lui Christos, ei au trebuit să-și lase plugurile în brazdă și sămânța în sac nesemănată și să alerge din mari depărtări a spune verde pe față, că rele sânt intențiunile guvernului, rele sânt legile ce acesta vrea să le creeze și că nu sânt mulțumiți cu soartea ce li-se pregătește.

Și este de necrezut, de ce au fost capabili șovinisti de pe aici în frunte cu protopretorul amintit, de ce mijloace s'au folosit ca să zădărnicească adunarea. Alegătorii li-s'au impus în mai multe comune eșirea la drumul vicinal și la împlinirea altor lucrări comunale, care de regulă numai toamna s'au obicinuit a se face. Ear' după-ce acestea nu le-au ajutat nimic, vędznd cum Români curg ca ploaia de pe toate stradele către locul de întrunire, au recurs la alte. Au influențat asupra bietului arăndator dela hotelul „Csillag”, încât acesta a fost constrins a abzice localul în momentul ultim. Astfel peste 600 alegători români în frunte cu învățătorii și preoților lor au rămas pe stradele Huedinului neavând unde își pleca capul.

Abia într'un târziu i-a succes neobositului luptător național, dlui Ioan Popp, a exopera dela preotul rom.-cat. curtea bisericii sale, unde pe la 11 1/2 oare a. m. în prezența protopretorului, on. domn Basiliu Poruț, protopopul Almașului, prin o vorbire scurtă dar mđuoașă, declară adunarea de deschisă.

Adunarea proclamă de președinte pe dl B. Poruț, ear' de notari pe preotul Cucuian din Mânăsturul-unguresc și Vereșmorteian din Moloslg.

Dl Ioan Popp, adm. protopopese în Morlaca, luând cuvântul arată prin o cuvântare electrisătoare și mđuoașă des întreruptă prin aprobările și aclamațiile alegătorilor, în decurs de 1 1/2 oară tendențele de desnaționalizare ale guvernului prin proiectele bisericesti. Fru-moasa și pătrunzătoarea sa vorbire însă n'a fost ferită și de un incident neplăcut și urticios, ca și provocatorul lui, incident pe care Românii vor ști pe al cui răvaș să-l pună. Amintind adevărat oratorul între legile care nu convin cu interesele bine pricepute ale sta-

tului și ale poporului român, pe cea despre asilele de copii, solgăbirul sare ca un bălaur înfuriat și-l întrerupe, zicând că aceasta nu-i pusă în programa adunării, prin urmare se nu pomenească de ea, căci numai decât împărășie adunarea, și că contra legilor sancționate nu permite a agita.

După acestea s'a dat cuvântul domnului Truța, preot în Ciucea, care prin o vorbire bine potrivită a făcut cunoscut proiectul de lege despre salarisarea învățătorilor; ear' preotul din Molosig domnul Vereșmor-tean prin un discurs de tot frumos început a prezentat adunării următorul:

„Proiect de rezoluțiune.

„Având în vedere că prin proiectul de lege despre recepțiunea Ovreilor se intenționează stabilirea unei depline reciprocități de drept între religiunile receptive creștine ale țerii și religiunea ovr-ească talmudică, adică între niște religiuni cu totul opuse în toate principiile lor dogmatice și morale, că prin codificarea acestei depline reciprocități nu numai se vatămă simțământul de evlavie al creștinismului, ci se deschide o cale largă spre cutropirea elementului creștin din țeară prin ovrimea preponderantă și altcum;

„având în vedere că prin proiectul de lege despre introducerea matriculelor civile, pe lângă ceea ce se vatămă un us și drept al confesunilor consfințit prin practica unui șir lung de veacuri, dar' nu se va ajunge nici purtarea mai exactă și conștientoasă a acelor registre, ci se va adauge numai sarcina și astfel ne mai suportabilă a contribuabililor;

„având în vedere că prin introducerea căsătoriei civile s'ar submina temelile moralității publice, s'ar vatăma sfințenia și durabilitatea legăturii conjugale și s'ar pune basă la disoluțiunea inevitabilă a familiei și prin aceasta a poporului;

„având în vedere că prin această instituțiune nerăzimată pe exigențele țerii și ale popoarelor ei s'ar vatăma în modul cel mai brusc simțământul de evlavie al creștinilor și s'ar batjocori dogmele bisericii noastre;

„având în vedere că prin această instituțiune nerăzimată pe exigențele țerii și ale popoarelor ei s'ar vatăma în modul cel mai brusc simțământul de evlavie al creștinilor și s'ar batjocori dogmele bisericii noastre;

„având în vedere că prin toate aceste proiecte de legi se urmărește scopul nelegitim de maghiarizare, adică nimicirea pe toate terenele a națiunilor nemaghiare din stat;

„Alegătorii români ai cercurilor electorale B.-Huedin și Abnașul-mare în adunarea ținută la 1/13 Aprilie 1893 în Huedin protestează în contra ridicării lor la valoarea de lege“.

Acest proiect de rezoluțiune susținut apoi prin niște cuvinte alese de învățătorul Todea din Bedeciu a fost primit de adunare cu mare însuflețire.

Înainte de a termina fie-mi permis o observare. Printre cei absenți am constatat câțiva preoți gr.-cat., mai mulți gr.-or. și pe ținutul și unicul avocat român din acest jur, dl Dr. Aurel Marincăș, de numele căruia Românii își legau atâtea speranțe. Tot între cei absenți mai s'nt și vre-o câțiva preoți greu compromiși în ultimele alegeri dietale, cărora acum li-s'ar fi dat ocaziune bună a-și repara greșeala în fața națiunii și ale căror nume poate e păcat că le retac de astă-dată.

Adunarea de protestare din Dicio-Sân-Mărtin.

(Raport special al „Tribunei“.)

De pe malul Târnavei-mici, 15 Aprilie n. 1893.

Înainte de a vă descrie în trăsături generale decursul adunării de protestare a alegătorilor români din cercurile electorale Bălăușer și Dicio-Sân-Mărtin, ce a avut loc în 12 l. c în sala „Hotelului Național“ din Dicio-Sân-Mărtin pe lângă o mare afleună de alegători, cred, pentru nexul intim în care stă de această adunare de protestare a Românilor, a permite ceva și despre decursul ședinței extraordinare a congregațiunii comitatense, conchemată anume spre a vota încetare guvernului și a-i sprijini programul politico-bisericesc.

Moment înbucurător în toată comedia aceasta a fost, că Românii prezenți n'au înțeles nici această ocaziune de a le arăta pericolul și potențarea nemulțumirii întregii populațiuni ce o vor stîrni reformele proiectate de păriatescul guvern.

După ce se cetește din partea prim-notarului comitatens propunerea unui proprietar ungur de a se vota încredere și sprijin guvernului întru realizarea programului său politico-bisericesc, dl avocat Simeon Caluțiu, într'o

vorbire bine concepută și sprijinită pe argumente juridice, cere trecerea simplă la ordinea zilei peste propunerea făcută, ear' dacă majoritatea n'ar accepta aceasta, atunci dînsul face contra-propunere, după ce e de acea convingere firmă că întreg programul politic bisericesc al guvernului nu numai că nu va consolida raporturile interne ale statului, ci le va mai înăspri făcându-le aproape insuportabile prin aducerea unor reforme nepretinse de exigențele cetățenilor din această patrie.

După aceasta se ridică viceșpanul Gál și cu un pathos și niște frase bombastice îi ripostează și se încearcă a mișcarea tării argumentelor aduse, ba în exaltarea sa a cutezat a afirma că a lua poziție contrară proiectelor puse în evidență de guvern e sinonim cu tradarea de patrie.

La moment s'a ridicat catolicul conte Lázár și a veștejit în terminii cei mai hotărâți atari apucături și aserțiuni nesocotite, declarându-se contra programului politico-bisericesc al guvernului și alăturându-se propunerii făcute de domnul avocat Simeon Caluțiu. La aceasta însuși fișpanul s'a văzut necesitat să coregă nesocotința archi-șovinistului său coleg, desaprobându-i frasa bombastică, scușându-l însă cu intențiunea lui cea bună și zelul înfăcărat pentru cauză. După acest incident penibil pentru șovinisti mai vorbiră vre-o doi membri pro, apoi luă cuvântul domnul paroh-protopop Iacob Macaveiu și arăta cu argumente tari și bine alese pericolul și desastrele ce amenință biserica prin reformele puse în perspectivă de guvern, dacă acelea se vor realiza.

În fine fișpanul resumând cele zise și după ce mai mulți inși au cerut votisare nominală (vezi, numai de frică ca nu cumva și ceata cea plecată și ascultătoare a funcționarilor s'e-i lase cu grândioasele lor reforme în mijlocul glodului) supune amândouă propunerile la vot.

Se constată că din peste 200 de membri în congregațiune s'nt de față 52, din care au votat pentru programul guvernului 46 contra 5, unul n'a votat. Cu aceasta comedia s'a sfârșit, căci drept are Ganef: *Extra Hungariam non est vita, si est vita non est ita.*

Ce privește admirabil de poetică și cât de înălțătoare de inimă i-s'a oferit privitorului nepreocupat în ziua de 12 Aprilie a. c. vîzînd cum șiruri-șiruri curgeau și se întâlneau în centrul orașelului Dicio-Sân-Mărtin, cete de bătrâni cu plete lungi înălbite, bărbați viguroși, oțelii în luptele vieții, deștepti și conștii de pașii ce-i fac, din vâle și cătunele cele mai departate ale comitatului, ca să arete nerușinaților calumniatori, că în ciuda lor poporul ascultă de vocea și glasul conducătorilor lor, se alipește cu toată dragostea inimii sale de ei, să arete că e conștiu de drepturile și datoritățile unui cetățean liber, care prin sângele său i-s'a răscumpărat libertatea, să arete că cunoaște și respinge cu indignațiune atentatul nou și mărșav ce vrea guvernul s'e-l sevrîșească contra legii, bisericii și națiunii sale.

Precis la 10 oare a. m. domnul președinte al clubului electoral Vasile Zăhan deschide prin o cuvîntare frumoasă și acomodată adunarea.

Domnul protopop Bran critică cu mult succes și între aprobările continue ale alegătorilor din punct de vedere dogmatic și național proiectele despre căsătoria civilă și matriculele de stat, insistă asupra pericolului ce amenință biserica noastră prin aceste reforme, arată urmările funeste ce le au avut în alte state, descopere scopul vădit ce-l urmăresc guvernânții noștri prin ele și finește provocînd pe cei de față să protesteze în contra acestui nou atac și să nusească pe toate căile legale a împedea realizarea lor.

Dl preot Munteșescu, care cu argumente noue foarte frumos predate a desfășurat relele, a indigetat pericolele ce amenință națiunea și biserica prin amintitele 2 proiecte. Impresiunea ce a făcut vorbirea dlui Munteșescu a fost puternică, aplause lungi și repețite i-au acoperit ultimele cuvinte.

În contra recepțiunii religiunii jidane și a §§-lor 9, 11 și 12 din proiectul despre salarisarea învățătorilor a vorbit cu mult efect și însuflețire dl avocat Simeon Caluțiu, care a arătat că recepțiunea religiunii mosaice e o momeală din partea guvernului, o frasă goală, deoarece este lege fundamentală de stat din 1867, care asigură Jidanilor drepturi egale politice și cetățenești cu creștinii, și că de fapt se și bucură de acele drepturi, ba de drepturi mai mari ca noi, că a promite proiect de lege despre recepțiunea religiunii mosaice și proiect despre libertatea religioasă e ceva contrazicător, căci într'un stat de drept — precum nu e al nostru — aceste concepte se exclud împrumutat, că recepțiunea unei confesiuni, care e împreună cu privilegiile date celui recipient, e o instituțiune a feudalismului, care reînvia acum la sfârșitul secolului al XIX-lea de liberalul guvern, va fi un făt frumos al falsului liberalism maghiar; oratorului a arătat mai departe cu cât cinism și sub ce pretext rușinos părintescul guvern despoaie confesiunile de drep-

turile lor autonome, asigurate prin legi fundamentale de stat, cum prin proiectul despre regularea salariilor învățătorilor dela școalele populare, viitorul școalelor noastre naționale române e amenințat, cum guvernul își aragă dreptul de instituire și de disciplină asupra învățătorilor dela școalele confesionale sub pretext că și el contribuie din visteria statului la întregirea salariului învățătoresc până la 300 fl., ca-și-cum ar deprinde mila față cu confesiunile și n'ar da din banii lor, cum existența învățătorilor noștri va depinde dela bunăvoința (de care se ne ferească bunul Dumnezeu) și caprițiu cutărui organ al potestății politico-administrative. Toate acestea pun în lumină destul de clară liberalismul maghiar cu care își maschează înaintea strămintății uneltirile lor de exterminare etnică a popoarelor nemaghiare din această patrie. Acest discurs încă a fost ascultat cu multă atențiune și des aplaudat.

În fine dl protopop Iacob Macaveiu făcînd o reprivire fugitivă asupra celor zise, a prezentat un proiect de rezoluțiune, care după unele observări s'a primit cu unanimitate de cătră întreaga adunare. Eată-l:

„Rezoluțiune.

„Deoarece prin reformele referitoare la introducerea matriculelor de stat și la introducerea căsătoriei civile obligatoare, ca o urmare naturală a introducerii matriculelor de stat, precum și prin noul proiect de lege despre salarisarea învățătorilor populari fără privire la confesiunea guvernului urmărește tot mai de aproape scopul de a concentra în mâinile sale puterea discreționară asupra unor drepturi, care până acum au fost garantate confesiunilor prin legi nu numai creștinești, ci și prin legile pozitive ale țerii;

„deoare-ce în special prin introducerea matriculelor de stat nu numai se dă fără cauză o lovitură statului preotesc, care de când se poartă matricule în statul nostru, acelea le-a purtat cu sfințenie și acurateță exemplară, ci se mărește sarcinile publice ale cetățenilor, trebuind anume a se înființa ofiții sau organe speciale în scopul purtării matriculelor;

„deoare-ce prin introducerea căsătoriei civile obligatoare, o reformă nereclamată de raporturile noastre sociale și de starea culturală a popoarelor din patrie, pe lângă știrbirea drepturilor existente s'ar vatăma religiozitatea și simțul de moralitate publică întemeiată pe sfințenia legăturii conjugale, degradându-se o taină a bisericii atât apusene cât și orientale la o sarbădă învoală de convețuire fără invocarea darului de sus și fără de binecuvîntare, un act pe care preoții, unșii Domnului, nu-l vor lega nici nu-l vor mai deslega, canoanele sfințe care în toate statele creștine au fost și sînt respectate de legislațiunile profane, fiind înlocuite prin articolii și paragrafi aduși din vederi profane și schimbătoare;

„deoare-ce prin proiectul de lege despre salarisarea învățătorilor, după dispozițiunile cuprinse în §§-ii 9, 11 și 12 ai aceluși proiect de lege se intenționează a se lua drepturile de autonomie date și garantate bisericii prin legile fundamentale dela 1868, luându-se dela comunitățile bisericești dreptul de instituire și de disciplină asupra învățătorilor dela școalele confesionale, dând astfel pe învățător pradă volniciei și caprițiuului cutărui organ al potestății politico-administrative sub pretext că statul concură cu un nimica de ajutor bănesc la salarul învățătorilor confesionali, ca-și-când nu cetățenii, care compun comunitățile bisericești, ar umple visteria statului, ci guvernul țerii din al seu propriu;

„deoare-ce într'un stat ca și al nostru, unde libertatea constituției e nemărginită, exercițiul cultului divin e liber, ba avem lege fundamentală (art. XVII din a. 1867), după care locuitorii israeliți ai țerii s'nt declarați deasemenea îndreptățiți cu locuitorii creștini la exercierea tuturor drepturilor cetățenești și politice, și avînd în vedere că instituțiunea de recipiari a unei religiuni a fost împreună cu niște privilegii care astăzi nu mai există, deci în consecința acestora recepțiunea Ovreilor la finea secolului al XIX-lea este o frasă goală și o insultă a libertății religioase, despre care guvernul asemenea a promis a aduce lege;

„deoare-ce deosebit noi cetățenii români ai statului ungur în amestecul ce guvernul prin reformele proiectate, tot mai mult își asigură sieși și organelor sale în treburi familiare, bisericești și școlare, după experiențele de până acum nu vedem decât crescînd primejdia ce denaturează caracterul propriu famililor noastre românești și amenință biserica și individualitatea noastră națională;

„Drept-aceea noi alegătorii români din cercurile electorale Bălăușer și Dicio-Sân-Mărtin neputînd străbate până la areopaul patriei, fiind jertfiele unui funest sistem de guvernare, sîntem constrînși pe această cale a protesta contra reformelor de politică bisericească și școlară proiectate de guvernul actual“.

După acestea dl președinte V. Zăhan mulțumește celor prezenți pentru ținuta bărbătească și înțeleaptă manifestată în tot decursul adunării, pentru prezentare la adunare în număr atât de impunător și declară conferența de închisă.

Unul din cei de față.

Domnul Dimitrie Moldovan, protopop Sighișoarei, ne trimite spre publicare următoarea:

Încunoștințare.

Tuturor acelor p. t. domni, care se interesează și publice de absentarea mea dela adunarea ținută la 11/23 Martie a. c. în Mediaș în cauza proiectelor de legi bisericești, le aduc prin aceasta la cunoștință, că la adunarea din cestiune pe lângă toată dorința mea învâpăiată, nu am putut participa din cauza morbului „congestiuni de sânge spre creeri“, de care am pățimit.

Sighișoara, 5/17 Aprilie 1893.

Dimitrie Moldovan,
paroh și protopresb.

Sinodul arhidieceșan din Sibiu.

(Raport special al „Tribunei“.)

Sibiu, 6/18 Aprilie.

După autenticarea protocolului ședinței a 2-a și după acordarea concediilor cerute deputaților Ioan Șandru și Sava Borha pe întreaga sesiunea și Traian Mețianu pe 5 zile, și după predarea mai multor rapoarte prezentate comisiunilor, deputatul Iosif Pușcariu, în vederea localului de tot necorespunzător, în care se țin ședințele sinodale, face propunerea de urgență, ca consistorul să fie însărcinat a adopta pentru ținerea ședințelor un local potrivit cu demnitatea sinodului, care să fie provăzută și cu mobilierul de lipsă. Primindu-se urgența, propunerea se dă comisiunii financiare.

Propunerea deputatului Z. Murășan relativ la modificarea normativului școlar, se predă comisiunii școlare.

Din raportul general al plenului consistorial, partea relativă:

la agendele de biurou, la împărțirea exhibitelor intrate în 1892 (8734, cu 734 mai multe ca în 1891) între 6 asesori consistoriali spre referare;

la ținerea ședințelor consistoriale; la restanțele de exhibite neresolvate până la 31 Decembrie 1892;

la trecerea din vieță a deputaților și la dispunerile relativ la întregirea locurilor devenite vacante; vacanța în gremiul consistorial, provenită prin decedarea asesorului on. Dr. A. Todea, denumirea și hiotesirea presbiterului Dem. Moldovan întru protopresbiter, apoi pașii făcuți pentru întregirea protopresbiteratului vacant al Mediașului, Abrudului, Deveii, Hațegului și Albei-Iuliei;

ținerea sinoadelor protopresbiterale în întreaga arhidieceșă afară de cele din tractul Avrig, Cetatea-de-peatră, Geoagiu II. și Turda; se iau împreună cu alte afaceri curente la cunoștință, dându-i-se consistorului la unele îndrumări speciale.

Raportul senatului bisericesc consistorial despre ținerea ședințelor, despre statul clerului (1006 în centru și în afară; au răposat 18 parohi, s'au sfințit 18 presbiteri, instituindu-se din această 9 parohii, 7 capelani și 2 în alte funcțiuni) și poporulul arhidieceșan (715.984 suflete); despre numărul comunelor bisericești (939 matre, 294 filii, din care 116 vacante); despre numărul elevilor din secțiunea teologică a seminarului „Andreian“ (cursul I. 29, cursul II. 16 și cursul III. 18, = 63, din care 9 cu maturitate, 1 cu 8 clase gimnasiale, 4 cu 7 clase gimn., 47 cu 6 cl., 1 cu 5 cl. reale și 3 comerciale și 1 cu 4 cl. gimn. și cursul pedagogic, și 2 la cursul extraordinar cu pregătirea de 4 clase gimn.); despre depunerea examenului de calificățiune profesce de 22 clerici; despre trecerile religioase (174 au trecut la alte biserici, ear' la a noastră au trecut 236); despre convețuirile ilegale; despre procesele disciplinare; despre procesele matrimoniale (154, rezolvate 147); despre numărul celor-ce știu cetă și scrie (98.178 bărbați și 65.350 femei), se ia deasemenea spre știință.

Din raportul senatului școlar consistorial „datele despre activitatea senatului“;

„Starea învățământului la școalele medii (la gimnasiul din Brașov) cu 12 profesori, 276 școlari, 233 gr.-or., 22 gr.-cat. și 1 ev. lut., 13 s'au prezentat la facerea examenului de maturitate, din care 3 au fos avisați la emendare; la cele 4 clase ale școlaii reale infer. cu 10 profesori, au fost 102 elevi, din care 91 gr.-or., 8 gr.-cat., 1 ev. lut. și 2 moșaici; la școala comercială cu 4 prof. ordin., 1 catechet și 5 prof. dela reale, au fost 52 elevi: 48 gr.-or. și 4 gr.-cat., din 10 elevi 9 au deus examenul de maturitate, 1 a trebuit să emendeze. O creștere în elevi față cu anul 1890/1 de 32. La gimnasiul din Brad cu 6 prof., au fost 84 elevi: 80 gr.-or., 3 gr.-cat. și 1 rom.-cat.; descreșterea între elevi față cu anul 1890, de 24. La secțiunea pedagogică a seminarului „Andreian“ (cu 72 elevi în 3 cursuri, un spor la elevi de 20 față cu anul trecut); la școalele populare și anume: la numărul copiilor obligați a cerceta

școala, (suma copiilor obligați a cerceta școala a fost 103.454, și a celor care au cercetat-o în semestrul I. 64.613 sau 62% în al II-lea 59.944 sau 57%. În comparație cu anul trecut se constată o creștere de 3153 la cei obligați și la cei-ce au cercetat școala de 2983 elevi); la ajustarea școalelor (683 edificii școlare proprii, 145 închiriate, din care 634 coresponsuzătoare; grădini de pomărit există în 508 comune, din care 298 cultivate; întocmiri pentru gimnastică au 266 comune); la averea școalelor (valoarea imobilelor 895.121 fl. 10 cr., a mobilelor 248.241 fl. 95 cr.; venitul total anual al școalelor este 80.406 fl. 90 cr.); la salariile învățătoarești (salarii solvite învățătorilor 181.954 fl. 96 cr., pe un învățător s'ar veni 200 fl. 83 cr.; o creștere de 6238 fl. 52 cr. față cu a. trecut la salarii); la numărul școalelor (752 matre și 28 filii susțin școală proprie, 453 nu susțin școală, din acestea 215 s'nt afiliate la școale de ale noastre și din 238 cercetează școale străine); la numărul învățătorilor (447 definitivi, 459 provizori, suma 906); la catechisățiune (6325 elevi de ai noștri au frecuat școala la institute străine precum gimn., reale, comerciale, civile, elementare etc.); la examene (din 26 candidați s'au prezentat la examenul de calificățiune învățătoresc 21, din acestia 6 au raportat calcul nesuficient din mai multe obiecte, 4 numai din limba maghiară); la visitațiunea școalelor, la ajutoarele votate; la votarea stipendiilor, la conferențele învățătoarești (adunări generale n'au ținut reuniunile învățătoarești districtuale din Dej, Cluj și Zarand) și în fine la cele 3 procese disciplinare — se ia spre știință.

Adunări

contra

proiectelor de lege religioase.

CONVOCALLRE.

Subscriși în numele comitetului clubului electoral al partidului național român pentru cercul electoral Ileana-damare, în conțelegere cu mai mulți onorați preoți și mireni, membri ai partidului național român ne ludm voe a convoca pe toți aderenții partidului național din acest cerc la o

ADUNARE PUBLICĂ

care se va ține Duminică în 23 Aprilie a. c. st. n. la oarele 11½ a. m. în Restoci (Hosszurév) la ospătăria de lângă gară.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Discuțiune asupra proiectelor de lege bisericești: recepțiunea Ovreilor; introducerea matriculelor de stat și a căsătoriei civile.
3. Luarea rezoluțiunilor.
4. Închiderea adunării.

Restoci, 2 Aprilie 1893.

Ioan Hosszu, Nicolae Hosszu,
președ. club. electoral. secretar.

CONVOCALLRE.

Subscriși convocăm prin aceasta pe toți alegătorii dietali români din cercul electoral al Șomcutei-mari la o

ADUNARE PUBLICĂ

ce se va ține în Șomcuta-mare Luni în 24 Aprilie st. n.

ORDINEA DE ZI:

1. La 10 oare a. m.

Missă solemnă cu „Veni Sancte“ în biserica gr.-cat. română.

II. La 11 oare a. m. In sala ospătăriei orașului

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Discuțiune asupra proiectelor de lege bisericești: recepțiunea Ovreilor, introducerea matriculelor și a căsătoriei civile. Luarea rezoluțiunilor.
3. Alegerea comitetului cercual electoral pe un nou period.
4. Închiderea adunării.

Șomcuta-mare, 22 Martie st. n. 1893.

Andrei Medan,

propr. și președ. comitetului comit. elect.

Ioan Serb, Teodor Andre, Ioan Dosa,
protopop. protopop. preot.

Vasile Pop, Elia Pop, Vasiliu Butean,
preot. învățător. preot.

Nicolau Nilvan, Vasiliu Dragoș,
advocat. avocat.

CONVOACARE.

Subscriși prin aceasta convocăm pe alegătorii români din cercurile electorale: Hațeg, Hunedoara, Orăștie, Deva și Dobra la o

ADUNARE PUBLICĂ

care se va ține Sâmbătă în 29 Aprilie a. c. st. n. în Orăștie la 11 oare a. m. în sala hotelului „La Leul-de-aur“.

ORDINEA DE ZI:

- 1. Deschiderea și constituirea adunării. 2. Discuțiune asupra proiectelor de lege bisericești: Căsătoria civilă, introducerea matriculelor de stat și recepțiunea Ovrelor, precum și a proiectului pentru salarizarea învățătorilor. 3. Luarea de concluse. 4. Închiderea adunării.

Deva, la 12 Aprilie st. n. 1893.

Romul de Crainic, protopresb.; M. Bontescu, avocat; Avram P. Păcurar, protopresb.; Dr. Ioan Mihu, adv.; Dr. Silviu Moldovan, adv.; Dr. Tincu, adv.; George Oprea, presb.; Ioan Muntean, proprietar; Alexandru Moldovan, proprietar; I. Branga, învățator; Nicolau Stoichița, proprietar.

Cununa eternă

Întru memoria lui Grigore T. Brătianu, mult regretatul președinte al Ligei culturale.

Apel către toți Românii.

Lacrimile cu care Românii din toate părțile au scaldat mormântul acestui apostol, care își consacrase toate puterile sale spirituale și materiale numai pentru înălțarea nației...

Duel. În Odorheul-săcuiesc a fost Sâmbăta trecută un duel cu pistolul între deputatul Ugron Gábor și Alexiu Dániel...

Sinucidere. În Arad s'a sinucis zilele acestea printr'un glonț de revolver sublocotenentul de honvez Ludovic Grünfeld...

Agata Bărsescu în Iași. D-soara Agata Bărsescu a jucat, scrie „Românul“, împreună cu trupa sa la Iași în sala Sidelci, Luni 29 Martie...

Foc în castelul princiar din Sigmaringen. Se depeșează din Sigmaringen cu data de 17 c. n. că în castelul de acolo al principelui de Hohenzollern a izbucnit zilele acestea foc...

Holera. Porturile franceze dintre Brest și Saint-Nazaire s'au declarat ca infectate de holera, spune o depeșă din Paris.

Intunecimea de soare. Oficiul „Reuter“ anunță din Crara că o expediție astronomică engleză sub conducerea lui Taglor s'a dus în Paracura...

ginul cel mai puternic ne vor fi toți care se închină ideilor și idealului pentru care s'a luptat Grigore T. Brătianu.

Viena, 19/31 Martie 1893.

Din încredințarea adunării ținută în 18/30 Martie a. c. a studenților români din Viena.

Drd. med. Liviu Tilea, Drd. med. G. I. Anca, Drd. med. Lupu Teofil,

cand. phil. Pomp. Dan, stud. jur. Iuliu Maniu.

NB. S'au trimis în toate părțile liste de contribuție. Cel-ce nu va ajunge din întâmplare la o atare listă, să binevoască a trimite suma respectivă la adresa: Drd. T. Liviu Tilea în Viena-Währing Antonigasse nr. 12. II. St. Th. 10.

Tot la această adresă s'nt a se trimite și listele de contribuție dimpreună cu banii colectați, cel mult până la prima Iunie a. c. Sumele întrate dimpreună cu numele tuturor colecțanților și contribuțiilor se vor publica în ziarul român.

Dispozițiile speciale relative la detaliurile fundațiilor se vor stabili după terminarea colectelor, și de asemenea se vor aduce la cunoștința generală.

CRONICĂ

M. Sa Împărăteasa-Regină Elisabeta, după-cum se depeșează din Viena, se va reînnoaște din Corfu la 1 Mai n. și va lua locuință în castelul imperial din grădina din Lainz.

O compoziție a lui Ciprian Porumbescu. „Gazetei Bucovinei“ i-se scriu din Lugoj următoarele: O compoziție a regretatului Ciprian Porumbescu a s'cerat laude în biserica noastră.

„Magyar-román szeszotár“ (Dicționar maghiar-român) de Octavian Barițiu, profesor gimnasial în Năsăud. A doua edițiune îndreptată și completată. Cluj, 1893. Librăria universității Ioan Stein. Prețul 1 fl. 40 cr.

„Încercări în vocabulul limbii române“ de Alexie Viciu, profesor. Blaj, 1893. Tipografia seminarului gr.-cat. Prețul 25 cr.

În editura librăriei Nicolae I. Ciureu din Brașov a apărut: „Carte de citire“ pentru cl. III. gimnasială, reală și pentru școlile superioare de fete. De Virgil Onițiu, profesor.

În tipografia „Aurora“ din Gherla va apăre în curând de sub tipar un op intitulat „Monica“, tradus din limba franceză de Salba.

„Legea de pensii învățătoarească. Tradusă și explicată de Blasiu Codreanu, învățator român în Aradul-nou (Uj-Arad). Arad, 1893. „Tipografia diecesană“.

„Un păcat strămoșesc“. Discurs ținut în 12 Octombrie n. 1892, de Dr. I. G. Sbierea. Cernăuți, 1892. Tipo-litografia conces. arch. Silvestru Morariu-Andrievič.

„Poesia populară română“. Disertație ținută cu prilejul aniversării a XXV-a dela întemeierea liceului din Galați. De George Adamescu. Extrasă din publicația oficială, imprimată cu ortografia Academiei. Galați, tipo-litografia I. Schenk, str. Domnească.

Bibliografie.

„Istoria lui Foțiu“.

Vă rog să vi-o procurați.

Librul din Baia-mare Mihail Molnar va expeda opul cu „Nachnahme postală“ la adresa subscribenților. Prețul 3 fl. v. a.

Vă salut cu dragoste frățească!

Seghedin, 10 Aprilie 1893.

Dr. Vasile Lucaciu, parochul Șişteșilor.

Îndemnăm pe cetitorii noștri să-și procure o cărtică de actualitate tipărită în modul cel mai elegant pe hârtie olandeză ce a apărut de curând în editura librăriei C. Sfetea din București.

Grigorie T. Brătianu, vieța și activitatea mult regretatului patriot. Prețul 1 leu. Se află de vânzare și la „Institutul Tigrific“.

A apărut: „Navigațiunea pe Olă și importanța ei pentru România, de Dr. Carol Wolff, director al casei de economie din Sibiu. (Extras din „Buletinul Geografic“ Trim. III și IV. 1892.) București, Stabilimentul grafic I. V. Socec.

A apărut: „Raportul dlui George Ioan Lahovari, secretar general al societății geografice române către adunarea generală din 13/25 Martie 1893. Al XVI-lea raport. București. Tipografia și fonderia de litere Toma Basilescu.

A apărut: „Magyar-román szeszotár“ (Dicționar maghiar-român) de Octavian Barițiu, profesor gimnasial în Năsăud. A doua edițiune îndreptată și completată. Cluj, 1893. Librăria universității Ioan Stein. Prețul 1 fl. 40 cr.

A apărut: „Încercări în vocabulul limbii române“ de Alexie Viciu, profesor. Blaj, 1893. Tipografia seminarului gr.-cat. Prețul 25 cr.

În editura librăriei Nicolae I. Ciureu din Brașov a apărut: „Carte de citire“ pentru cl. III. gimnasială, reală și pentru școlile superioare de fete. De Virgil Onițiu, profesor.

În tipografia „Aurora“ din Gherla va apăre în curând de sub tipar un op intitulat „Monica“, tradus din limba franceză de Salba.

„Legea de pensii învățătoarească. Tradusă și explicată de Blasiu Codreanu, învățator român în Aradul-nou (Uj-Arad). Arad, 1893. „Tipografia diecesană“.

„Un păcat strămoșesc“. Discurs ținut în 12 Octombrie n. 1892, de Dr. I. G. Sbierea. Cernăuți, 1892. Tipo-litografia conces. arch. Silvestru Morariu-Andrievič.

„Poesia populară română“. Disertație ținută cu prilejul aniversării a XXV-a dela întemeierea liceului din Galați. De George Adamescu. Extrasă din publicația oficială, imprimată cu ortografia Academiei. Galați, tipo-litografia I. Schenk, str. Domnească.

Economie.

Raportor economic. Ministrul de agricultură reg. ung. a numit cu raportor economic pentru comitatul Hunedoarei pe locuitorul și proprietarul din Pui, Ladislau P u y.

Retragerea din circulațiune a pieselor de argint.

„Budapesti Közlöny“ de Sâmbătă publică următoarea ordonanță a ministrului ungar de finanțe: După o încunoștințare a ministerului austriac de finanțe, piesele de doi fiorini și un pătrar de fiorin valută austriacă, bătute pe baza patentei împărătești dela 19 Septembrie 1857, conform dispozițiilor legii austriace dela 24 Martie 1893 vor fi scoase cu 1 Iunie începând din circulațiune în regatele și țările reprezentate în Reichsrath. Aceste monede vor fi primite în valoarea lor nominală în circulațiunea privată numai până inclusiv 31 Maiu 1893, la casele și oficiile ces. reg. însă până inclusiv 31 Iulie 1893. După expirarea acestui termen înceată cu totul ori-ce îndatorire de schimb din partea statului în privința acestor monede.

— După-ce astfel de monede rămân în țările de sub coroana Ungariei numai atât în circulațiune, ca și în regatele și țările reprezentate în Reichsrath, s'nt a se primi și în țările de sub coroana Ungariei numai până incl. 31 Maiu 1893 în valoarea lor nominală, resp. în valoarea de plată fixată în §. 12 al art. de lege XVIII: 1892. Cassele statului și oficiile reg. ung. s'nt însă îndatorate a primi drept plată sau a schimba aceste monede în valoarea de plată fixată în §. 12 al art. de lege XVIII: 1892 până inclusiv 31 Iulie 1893, dar nu le pot da ear.

— După expirarea acestui termen nici cassele statului și oficiile nu mai pot primi drept plată sau schimba aceste monede nici în valoarea lor nominală nici în schimbul restituirii valorii materiale.

—

Timbrarea notelor.

Ministrul de comerț a avisat camerele de comerț din țeară că pentru rezolvarea mai grabnică a cererilor pentru timbrarea notelor adresate oficiului timbrelor din Budapesta, s'a pus în funcțiune încă un aparat de timbrat, astfel că oficiul numit se află în pozițiune a efectui timbrarea unui număr mai mare de note ca până acum. La trimiterea blanchetelor e a se avé în vedere ordonanța dela 14 Octombrie 1890 nr. 91.644 a ministerului de finanțe.

Comerciu rusiei a atins în 1892 următoarele cifre:

Exportațiuni: 470,612,000 ruble contra 700,471,000 în 1891. Importațiuni: 36,7385,000 ruble contra 348,663,000 în 1891. Scăderea exportajiunilor se datorește exclusivamente măsurilor prohibitive luate asupra cerealelor.

Prețul mărfurilor

Piața din Sibiu. Dela 18 Aprilie v. Grâu frumos: 76 până 80 chilo fl. 5.— până 5.6, grâu mestecat 7) până 74 chilo fl. 4.10 până 4.70, s'cără 70 până 74 chilo fl. 3.10 până 3.50, orz 62 până 66 chilo fl. 2.90 până 3.20, ovés 42 până 48 chilo fl. 2.— până 2.40 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 2.90 până 3.30, mălaiu 78 până 82 chilo fl. 3.50 până 4.—, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.40 până 1.60 s'căm'ntă de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.50, mazăre 76 până 80 chilo fl. 4.— până 4.70, linte 78 până 82 chilo fl. 7.50 până 8.50, fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de pasat grâu 100 chilo fl. 15.60 până 15.80, făină nr. 1 fl. 15.20 făină nr. 3 fl. 13.90, făină nr. 5 fl. 10.80, siăuină 100 chilo fl. 52.— până 54.—, unsoare de porc fl. 58.— până 60, s'eu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, s'eu de lumină fl. 33.— până fl. 34.—, lumină turnate de s'eu fl. 33.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fân 100 chilo fl. 1.30 până 1.60, cânepă fl. 32.— până 34.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 325.— până 3.50, spirt p. 100 l. % 52 până 54 cr., carnea de vită chilo 48 cr. până 62, carnea de vițel 46 până 56 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec — până — cr., ouă 10 cu 18 până 20 cr.

Tirgul de râmători în Steinbruch. În 15 April n. s'au notat: ungurești b'trâni grei 47.— cr. până 48.— cr., de mijloc 46.— cr. până 47.— cr., ungurești grei tineri 51.— cr. până 51 1/2 cr., de mijloc 51.— cr. până 52.— cr., ușori 49.— cr. până 50.— cr., marfă țerănească grea 46.— cr. până 47.— cr., de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., ușoară 47.— cr. până 48.— cr., românești, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito s'rbesci grei 49.— cr. până 50.— cr., transito de mijloc 49.— cr. până 50.— cr., transito ușori 47.— cr. până 48.— cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 15 Aprilie n. 1893.

Table with columns: Sămânțe, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., etc. Rows include Grâu, Bănațeneș vechiu, Grâu dela Tisa, etc.

Table with columns: Sămânțe, vechi ori nouă, Soial, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., etc. Rows include S'cără, Orz, de nutreț, de vinars, etc.

Table with columns: Produse diverse, Soial, Cursul, etc. Rows include Sem. de trif., Lucernă ungurească, Olen de rap., rafinat, etc.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with columns: Hartie-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești, Cump., vând., etc.

Bursa de Budapesta.

Table with columns: Renta de aur ung., hârtie, Imprumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de Viena.

Table with columns: Renta de aur ung., hârtie, Imprumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de București.

Table with columns: Din 1 Aprilie st. v. — 4 oare p. m., Cassa, Ultim, Renta rom. per 1875 5%, etc.

Călimdarul zilei.

8/20 Aprilie n. 1893.

Iulian: S. Apost. Irodion.

Gregorian: Sulpitiu.

Soarele: răsare 5.11 apune 7.15

Buletin meteorologic.

Sibiu, 19 Aprilie n. 8 oare dimineața.

Table with columns: Presiunea atmosf. în mm., Temperatura după Celsius, Direcția vântului, etc.

Din public.*)

Convocare.

În conformitate cu §ul 16 din statute și cu conculsul comitetului luat în ședința sa dela 29 Ianuarie a. c. ne luăm voe a invita prin aceasta cu toată onoarea pe p. t. membri ai „Reuniunii de femei pentru înfrumusețarea bisericii gr.-cat. din Sibiu“ la adunarea generală ordinară, ce se va ține Duminecă în 23 Aprilie st. n. a. c. la 3 oare după amezai în cancelaria „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura popularului român“ (strada Morii nr. 8).

Ordinea de zi: 1. Raportul comitetului despre activitatea sa în decursul anului 1892. 2. Censurarea socotelilor reuniunii pe 1892. 3. Alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani.

Sibiu, în 18 Aprilie 1893.

Maria Pop de Harșan, N. Togan, președintă, secretar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Din țeară 16 Aprilie n. 8 oare dimineața.

Table with columns: Stațiunile, Presiun. atmosf. în mm., Temperatura Celsius, Vântul direcția și tăria, etc.

Sosiți în Sibiu.

La 19 Aprilie n.

Hotel „Neurivier“, Horoviz, din Cluj. Lazar și Edey, inspectori, Poor, comerciant, din Brașov, B. Veiss, din Teresopol, Schavel și Reimer, din Viena neguțători de cai. Scheiber și Beymara, ingineri, din Budapesta.

Împrumut curat. — N'are consorțiu.

Întreg profitul în favorul asiguraților.

Cel mai mare și mai bogat institut de bani din lume.

Capitalul de asigurare:

907 milioane franci.

THE MUTUAL SOCIETATE DE ASIGURĂRI PE VIEAȚĂ ÎN NEW-YORK, fundată în anul 1843.

Asigură pe viață pe lungă cele mai diferite și mai favorabile modalități.

Cu prospecte și cu informațiuni mai în detaliate servește

Erdélyrészi aligazgatóság Kolozsvártt

sau agenția din loc

[968] 1-50

SIEBENBÜRGER VEREINSBANK SIBIIU.

A eșit de sub tipar și se află de vîndare la Institutul Tipografic:

ROMÂNII LA DOBRIȚIN

sau CONDAMNAREA dlui Dr. V. LUCACIU, amănunțită dare de seamă a procesului intentat dlui Dr. Lucaciu.

După raportul „Tribunei”. Amplificat și îndreptat.

Prețul 40 cr.

A eșit tocmai de sub tipar:

HOMO SUM.

ROMAN DE GEORGE EBERS.

Prețul 1 fl. sau 2 lei 50 bani.

Institutul Tipografic în Sibiu.

A apărut:

Clara Milică

Novelă

de I. Turghenev.

Traducere din limba rusă

de Enea Hodoș.

Institut Tipografic în Sibiu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1892.

Table with multiple columns and rows showing train schedules for routes: Budapesta-Predeal, Budapesta, gara de vest - Rușava - Vercerova, Copsa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraș, Cucurdea - Oșorheiu - Regh-săs., Ghiriș - Turda, Sighișoara - Odorheiu, Simeria (Piski) - Petroșeni - Lupeni, Simeria (Piski) - Hunedoara, Brașov - Zernesoi, Brașov - Chezdi - Oșorheiu, Arad - Timișoara.

Nota: Oarele însemnate în stînga stațiilor sînt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numeri încaudrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.